

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 242.

Piątek, 1 (13) Listopada.

1868 r.

Rok 5.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących: po Świętach uroczystych i Niedzielach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr 487 i Kantar, ch. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obw. czeszenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszkania w Dzienniku, nie zwracają się. — We wszystkich co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Prenumerata w Warszawie rocznie rsr. 8. — Półrocznie rsr. 4. — Kwartalnie rsr. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach pocztowych w Królestwie i Cesarstwie Rocznie rsr. 9 kop. 20. — Półrocznie rsr. 4 kop. 60. — Kwartalnie rsr. 2 kop. 30. — Miesięcznie kop. 80.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Order. — Bank cesarstwa. — Kancelarja okr. nauk. warsz. — Kasa oszczędności.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Zwiedzanie wladz sądowych. — Zarząd ruskiego towarz. dobroczynności. — Wybory w szkole głównej. — Pocztę wolne. — Rozmaitości. — Oświecenie. — Wypadki. — Kursa monet. — Książki nabożne katolickie. — Szkoły ludowe niemieckie w gub. kowieńskiej. — Kolej żel. elizawetgradzko-kremeńcuzska. — Projekt wystawy w Odesie. — Wyciągi kawalerskie w Tyfisie. — Długowieczność. — Pobyt N. Pani we Włoszech. — Wypadki w Hiszpanji. — Austria i ziemie słowiańskie. — Podróż cesarza. — Kwestja organizacji armji. — Wołochy i Rzym. Kwestja rzymska. — Rocznica bitwy pod Mentaną. — Ministerstwo włoskie i opozycja. — Turcja i ziemie słowiańskie. Wiadomości z Bośni. — Anglja. Kwestja zasiadania kobiet w Parlamencie. — Korespondencje z Krakowa, Zurichu i Paryża.

PRZEWOZNIK WARSZAWSKI.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa,

31 Października (12 Listopada)

Order. — Najjaśniejszy Pan udzielił raczył referentowi sekcji naukowej przy warszawskiej szkole junkrów piechoty, *Fatiejewowi*, order s. Stanisława 3-iej klasy. (Roz. do w. okr. w. rrsz.).

Bank Cesarstwa. — Z powodu rzeszerzonej w niektórych gazetach pogłoski, jakoby skutkiem dokładnego podrabiania biletów kredytowych 50-rublowych, bank Cesarstwa i niektóre kantory jego przestały przyjmować bilety kredytowe 50 rublowe emisji z r. 1864 i 1867, bank Cesarstwa ma sobie za obowiązek podać do wiadomości publicznej: 1) że ze strony banku żadnego podobnego rozporządzenia nie uczyniono, i że przyjmowanie biletów kredytowych 50 rublowych dawnego wzoru odbywa się bez przeszkody i bez wszelkiej różnicy pod względem daty emisji; 2) że od 15 b. m. października, to jest od daty wypuszczenia biletów kredytowych 50 rublowych nowej formy, bilety kredytowe dawnego wzoru po ujemionej wartości wymieniają się w banku, kantarach i nadwolskich oddziałach jego na bilety nowego wzoru tejże wartości, także bez różnicy pod względem daty emisji. A przeto bank Cesarstwa wzywa posiadaczy biletów kredytowych dawnego wzoru do wymiany takowych w bankowych zakładach na bilety nowego wzoru. (Siew. Pocz.).

Kancelarja Okręgu Naukowego Warszawskiego podaje do wiadomości powszechnej, iż obecnie wakują następujące stypendja z zapisów prywatnych: 1) Księdza *Baltazara Czyżewskiego*, Dziekana Kaliskiego, stypendjum jedno po rs. 74 k. 84 rocznie, dla najbliższych krewnych Czyżewskich, a w braku ich dla dalszych krewnych herbu „Dryja” lub „Szczerbiec” a w braku i tych ostatnich dla potomków linii żeńskiej domu Czyżewskich herbu „Korab.” 2) *Grella*, stypendjum jedno po rs. 31 k. 75 rocznie, dla ucznia Gimnazjum męskiego mieszczanego klasycznego w Lublinie, szlacheckiego pochodzenia, odznaczającego się pilnością i wzorowem sprawowaniem się. 3) *Wawrzyńca Surowieckiego*, stypendjów pięć (dwa po rs. 104 rocznie przy Warszawskich średnich zakładach naukowych i trzy po rsr. 138 rocznie przy Szkole Głównej Warszawskiej), dla sukcesorów linii męskiej imienia Surowieckich, po braciach testatora *Andrzeja i Wojciecha*, — dalej dla sukcesorów linii żeńskiej i innych bliźszych krewnych zapisodawcy; następnie dla sukcesorów *Bartłomieja Kossakowskiego*, i wreszcie w braku wyżej wymienionych kandydatów, dla ubogich uczniów odznaczających się pilnością i wzorową konduktą. Dla wszystkich oprócz *Surowieckich*, stypendja

przeznaczają się na rok jeden. 4) *Macieja Wierzejskiego*, b. Sekretarza przy b. Radzie Administracyjnej Królestwa Polskiego, stypendjów trzy (dwa po rs. 127 kop. 50 i jedno po rs. 61 kop. 54 rocznie), dla uczniów pochodzących z familji testatora, a w braku tych, dla uczniów tegoż co testator nazwiska. Pierwszeństwo mają potomkowie synów testatora *Józefa i Jana* a po nich *Łukasza Wierzejskich*, synów brata testatora — *Wojciecha*. 5) *Józefa Ciołek-Poniatowskiego*, stypendjów dziesięć po rs. 51 kop. 90, każde w rodzaju jednorazowych premjów dla nieamożnych uczniów wzorowego sprawowania się i celujących postępów w naukach, — szlacheckiego pochodzenia z gubernji Lubelskiej. Pierwszeństwo mają kandydaci, którzy dowiodą, iż ich przodkowie pochodzą z gubernji Lubelskiej w dawnych granicach. Premja powyższe wyznaczają się na rok jeden. 6) *Antoniego Wasilkowskiego*, Lekarza, stypendjum jedno po rs. 167 kop. 54 rocznie, dla ucznia gimnazjum mieszczanego męskiego klasycznego w Lublinie, krewnego lub powinowatego familji testatora, a w braku takich dla ucznia tegoż Gimnazjum, ubogiego i odznaczającego się pilnością i wzorową konduktą, rodem z miasta Lablina. 7) *Józefa Gawlikowskiego*, stypendjów dwa (jedno po rs. 300, drugie po rs. 50 kop. 42 rocznie), dla ubogich uczniów Gimnazjum mieszczanego męskiego klasycznego w Lublinie, celujących w naukach i wzorowego sprawowania. Pierwszeństwo mają uczniowie noszący toż samo co testator nazwisko, *Gawlikowscy*. 8) *Wiktora Wollowicza*, stypendjum jedno po rs. 150 rocznie, dla ucznia Gimnazjum męskiego klasycznego w Kaliszu lub Szkoły Powiatowej w Wieluniu, rodem z powiatu Sieradzkiego. Kandydaci posiadający prawo i pragnący ubiegać się o powyższe stypendja, oprócz tych, którzy już weszli z podaniami, winni w ciągu sześciu tygodni od daty niniejszego ogłoszenia zanieść podania przy załączeniu właściwych dowodów, z zapisów pod N. 2, 3, 4, 5, 6 i 7 wymienionych do zwierzchników właściwych zakładów naukowych, z zapisów zaś pod N. 1 — do p. *Ignacego Kończykowskiego*, w Warszawie przy ulicy Jerolimskiej w domu Markoniego, a pod Nr. 8 — do p. *Jana Trąbskiego*, we wsi Stronsko przez Zduńską Wole, — jako do seniorów pomienionych legatów.

Kasa Oszczędności Miasta Warszawy z Kantorem Pomocniczym w gmachu szkolnym za kościołem św. Aleksandra przy Alei Belwederskiej pomieszczonej, w tygodniu upłynionym do d. 27 Paździer. (8 Listopada) r. bież. włącznie, wydała książeczek nowych 45, na które tudzież na dawniejsze w 305 wnioskach złożono rub. sr. 7,256 kop. 85. Na żądanie zaś 93 uczestników (prócz procentu rsr. 48 kop. 13 należnego za rok bieżący od całkowitych odbiorów), wypłaciła rs. 4,650 kop. 14 1/2 i umorzyła książeczek 29. Przeto uczestników 18,547, posiada kapitał rub. sr. 630,791 kop. 40.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

31 Października (12 Listopada)

Ostatnie wiadomości z Hiszpanji ograniczające się na doniesieniu o dekrete ministra sprawiedliwości, nakazującym bezwzględne obsadzenie posad sędziów pokoju i o licznych manifestacjach i prośbach w przedmocie bezwzględnego ogłoszenia swobody wyznań, kazałyby wnosić, iż ruchy stronnice zupełnie ustały; wszelako korespondencje z Madrytu ciągle wspominają o agitacji różnych stronnictw i wistocie dziwnemby było, aby takie gwałtowne przekształcenie, jak nastąpiło w Hiszpanji, nie utworzyło wcale żadnych malkontentów.

Pośród pokojowego usposobienia wszystkich mocarstw, stwierdzonego znów przez angielskiego pierwszego ministra, p. Dizraeli, w jego mo-

wie na uczcie w City, dziwnem może się wydać, że sprawozdanie komisji wojskowej izby deputowanych wiedeńskiej rady państwa, zalecając przyjęcie projektu rządowego co do organizacji wojska, głównie się opiera na groźnem położeniu Europy. Sprawozdanie to powołuje się na naruszenie równowagi europejskiej spowodowane przez utworzenie Związku północnoniemieckiego, zmuszając Austrię do utrzymania na wysokiej stopie jej sił zbrojnych. Sprawozdanie, przewidując niejako przesilenia europejskie z powodu naruszonej politycznej równowagi, wnosi, że Austria, jakkolwiek może aż do parcia się dążyć do utrzymania pokoju, musi być jednak w stanie, skutecznie odeprzeć wszelkie gwałtowne zakłócenie jej wewnętrznego utrwalenia się oraz liberalnego i ekonomicznego rozwoju. W końcu dopiero sprawozdanie zaleca przyjęcie tego prawa dla przekonania zagranicy o tem, że obie połowy monarchji, w chwili niebezpieczeństwa, ściśle się z sobą łączą. Wiadomo, iż dla gabinetu było prawie kwestją życia przyjęcie zatwierdzonego już przez izbę peszteńską prawa o reorganizacji armji przez radę państwa, gdyż wszelkie przez tę ostatnią zaprowadzone w nim zmiany, zmuszały do powtórnego przedstawienia go sejmowi węgierskiemu, a ponieważ mandat sejmowy tego wkrótce upływa, musiano by wprowadzenie tego prawa w wykonanie odroczyć na bardzo długo, aż do zebrania się nowego sejmku węgierskiego po odbyciu nowych wyborów, na które właśnie spodziewają się wpłynąć korzystnie przez zatwierdzenie prawa o reorganizacji armji. To spowodowało dzienniki wiedeńskie do głoszenia, iż p. Beust potrzebę tego prawa motywował groźnem położeniem Europy, a i komitet wojskowy uznał, że taki argument najbardziej skłoni radę państwa do spiesznego przyjęcia prawa wspomnianego, i dla tego w interesie gabinetu użył go w swem sprawozdaniu. Z tego względu, zdanie wyrzeczone przez komisję wojskową, nie należy brać dosłownie, tem bardziej, że znajduje się ono w sprzeczności z oświadczeniami, i króla pruskiego w mowie tronowej, i p. Dizraeli w jego mowie w City, o której wspominaliśmy wyżej, jak również z artykułem *Monitora*, o którym robi wzmiankę nasz dzisiejszy telegram.

Pierwszy minister angielski w rzezonej mowie wynurzył nadzieję, że przy wyborach stronnictwo torysowskie otrzyma zwycięstwo. Nadziei jego nie podzielają powszechnie w Anglii i chociaż uważają za przesadzone przewidywanie *Spectatora*, że stronnictwo wigów w przyszłym parlamencie będzie posiadało 100 głosów większości, sądzą jednak, iż stronnictwo to będzie miało przewagę nad torysami. Na wspomianej uczcie w City zabierał głos i p. Reverdy Johnson, poseł Stanów Zjednoczonych w Anglii, dla ponowienia swych zapewnień o usunięciu wszelkich nieporozumień pomiędzy dwoma krajami. Wszystkie kwestje sporne pomiędzy nimi istniejące od 1853 r., mają być rozstrzygnięte przez sąd polubowny, składający się z delegatów obu narodów; kwestja statku *Alabama*, ma być oddana pod polubowny sąd króla prus-

kiego, a kwestja wyspy San Juan pod takiz sąd prezydenta Rzeczypospolitej szwajcarskiej.

Zdaje się, że pośrednictwo Stanów Zjednoczonych w celu położenia tamy wojnie pomiędzy Hiszpanją a Rzeczypospolitą południowo-amerykańskimi, będzie skuteczniejsze i doprowadzi do pożądanego rezultatu, tak z powodu zmiany okoliczności w Hiszpanji, jak i spustoszeń sprawionych w wspomnianych Rzeczypospolitych przez trzęsienie ziemi.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje z Krakowa, Zürichu i Paryża.

Telegramy

DIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Wiedeń, 12 listopada (31 października). W izbie niższej ogólne rozprawy nad prawem o reorganizacji armji zostały ukończone; są wszelkie widoki, że prawo to przyjęte zostanie z podwyższeniem armji austriackiej na stopie wojennej do miliona ludzi.

Paryż, 12 listopada (31 października). Monitor wyraża się w sposób najbardziej pokojowo uznający o mowie tronowej pruskiej, zestawiając ją z pokojową mową innych gabinetów europejskich.

Madryt, 12 listopada (31 października). Dekret ministra Ortiz upoważnił Jerzego Fitsch do urzędzenia protestanckiego domu modlitwy.

London, 12 listopada (31 października). Dekret rozwiązujący parlament dziś wieczorem będzie ogłoszony.

Florencja, 12 listopada (31 października). Książę Genui pojechał przez Genewę do Anglii. Król udzielił Ruskiemu Wielkiemu Księciu Aleksemu order Anonunziata.

(Correspondenz Bureau).

Wiadomości telegraficzne.

* **Charków, 26 października (7 listopada).** Tutejsze zgromadzenie ziemskie gubernjalne, po trzydniowych rozprawach nad sprawozdaniem deputacji ziemstwa, która wyjednała pozwolenie na budowę drogi żelaznej charkowsko-azowskiej, większością 47 głosów przeciw 19 zatwierdziło działania w tym względzie zarządu gubernjalnego i deputatów ziemstwa, członków zarządu gubernjalnego pp. Matuszyńskiego i Danilewskiego, którzy poparli konstruktora prywatnego Polakowa i nie nalegali na wyjednanie koncesji na imię ziemstwa. Zgromadzenie ziemskie gubernjalne przyjęło wyznaczone przez p. Polakowa, za pośrednictwem deputatów, 300,000 rs. na polepszenie bocznych dróg handlowych ziemstwa charkowskiego, idących na połączenie z drogą żelazną azowską. Zasługują na uwagę mowy miane podczas rozpraw zgromadzenia ziemskiego przez Jonina, Szydłowskiego i Bantysza. Sprawozdanie stenograficzne z posiedzeń zgromadzenia ziemskiego gubernjalnego, zostanie ogłoszone drukiem. Zgromadzenie ziemskie gubernjalne da jutro wielki obiad na cześć gubernatora tutejszego, generała major Durnowo. (Rus. Inw.)

* **Paryż, 9 listopada (28 października).** Podług wiadomości z departamentu Manche, przy wyborach na deputowanego, jedyny kandydat tameczny Pienne wybrany został, przyczem uzyskał 24,000 głosów; osiągnięta przez niego większość jest daleko znaczniejsza od tej, jaka była udziałem poprzednich reprezentantów tego departamentu. — Ambasador Benedetti udał się dziś na swe stanowisko do Berlina. (Wolffs T. B.)

* **Belgrad, 9 listopada (28 października).** Wyrok wydany na oskarżonych o uczestniczenie w spisku o

zamordowanie księcia Michała, został ogłoszony dziś, o godzinie 4-jej po południu. Dr. Stanojewicz, Rakiczi z i Kusmanowicz, zostali dla braku dowodów uniewinnieni i oddani pod dozór policyjny na pięć lat. Majstorowicz skazany został na karę śmierci, Antonowicz, Strawkowicz i Periszic, na pięć lat więzienia. Egzekucja Majstorowicza odbędzie się może jutro. (Corr. Bür.)

* **Bukareszt, 9 listopada (28 października).** Redaktor tutejszy *Pressa* pociągnięty został do sądowej odpowiedzialności, ponieważ pomimo zaprzeczenia dziennika urzędowego zarzącał rządowi, jakoby tenże tytułem pożyczki zabrał całą gotówkę kasy depozytowej przy sfałszowaniu rejestrów, wraz z miljonem bonów kredytowych złożonych w banku rumuńskim. (Tamże).

* **London, 10 listopada (29 października).** Na wczorajszym bankiecie w City, p. Disraeli mówił o nadzwyczaj pokojowej sytuacji politycznej Europy i oświadczył, że rząd angielski nie widzi nigdzie takiej kwestji, która mogłaby dać powód lub przynajmniej pozór do wojny; wszystkie rządy europejskie zdają się być usposobione ze wszech miar pokojowo. Stosunki pomiędzy Prusami i Francją będą mogły być bez wątpienia być załatwione zadowalniająco za pomocą roztropnego pośrednictwa. Pierwszy minister wyurzył w końcu ufałość co do zwycięstwa stronnictwa torysów na przyszłych wyborach. Poseł Stanów Zjednoczonych Reverdy Johnson, który znajdował się także na bankiecie, oświadczył, że kwestje sporne anglo-amerykańskie są już tak dobrze jak załatwione. — Ze źródła wiarogodnego zapewnijają, że wszystkie kwestje sporne pomiędzy Anglią i Stanami Zjednoczonymi, będąc w zawieszeniu od r. 1853, oddane zostaną do rozstrzygnięcia sądowi polubowemu, złożonemu z czterech członków należących do obu narodów; temu sądowi polubowemu pozostawia się do woli wybrać piątego rozjemcę. Kwestja *Alabama*, oraz sprawa dotycząca wyspy St. Juan, zostaną załatwione osobno; mianowicie pierwsza oddana zostanie pod sąd polubowny króla pruskiego, druga zaś ma być rozstrzygnięta przez prezydenta związku szwajcarskiego. (Wolffs T. B.)

* **Nowy Jork, 9 listopada (28 października).** Admirał Farragut przybył tu z Kadyksu na fregacie szrubowej *Franklin*. W Victoria, na wyspie Vancouver, miało wczoraj miejsce trzęsienie ziemi, które atoli niewielkie zrużdziło szkody. (Wolffs T. B.)

* **Southampton, 8 listopada (27 października).** Według wiadomości z Nowego Jorku z dnia 29 października, w Nowym Orleanie panowała spokojność. Generał Rousseau wezwał proklamacją mieszkańców, ażeby powstrzymali się od demonstracji politycznych. Obiegała pogłoska, że biali w Luizjanie zbroją się. W każdym razie nieprzyjaźń pomiędzy murzynami i białymi coraz jest większą. — Obawiają się głodu w Guatemali. (Cor. Hav. Bul.)

* Minister oświecenia publicznego i naczelny prokurator najświętobliwszego synodu hrabia *Tolstoj*, wyjechał z Warszawy do Petersburga.

* (Zwiedzenie władz sądowych). W tygodniu ubiegłym i bieżącym tutejsze władze sądowe zwiedzone zostały, z rozkazu Najwyższego, przez towarzysza ministra sprawiedliwości jw. tajnego radcę Percowa: sąd pokoju, sąd poprawczy, sąd kryminalny, trybunał cywilny i handlowy, sąd apelacyjny i warszawski departament rządzącego senatu; nakoniec biura komisji rządowej sprawiedliwości i archiwa akt dawnych kolejno zaszczycone zostały wizytą JW. towarzysza ministra sprawiedliwości wchodził we wszelkie szczegóły biegu czynności sądowych, — bywał obecnym na wprowadzaniu spraw i miał sobie przedstawiane osoby, do składu każdej z tych magistratur należące. Więzienia tutejsze, mianowicie dom badań i dom kary, podobnież troskliwie zwiedzone zostały; wzorowy porządek, w jakim utrzymane są te zakłady, zjednał im zupełne zadowolenie jw. tajnego radcy Percowa. Z jw. towarzyszem ministrami zwiedzał władze sądowe tutejsze i wice dyrektor departamentu ministerstwa sprawiedliwości rzeczywisty radca stanu Adamow. Dzisiaj rano jw. towarzysza ministra sprawiedliwości opuścił Warszawę, udając się do Lublina dla zwiedzenia tamtejszych sądów.

* (Zarząd ruskiego towarzystwa dobroczynności) podaje do wiadomości, że z upowa-

żnienia JW. Hrabiego Namiestnika, w niedzielę, 3 (15) listopada r. b., dane będzie w sali klubu ruskiego, na korzyść ruskiego towarzystwa dobroczynności, przedstawienie amatorskie, złożone z następujących sztuk: 1) *Провинциалка*, przez I. S. Turgenjewa; 2) *Соль супружества*, i 3) *Всё для женщинъ*. Bilet w dostać można w klubie ruskim i u generał-adjutanta Patkula. Początek przedstawienie o godzinie 7 1/2 wieczorem.

* (Wybory w szkole głównej). W szkole głównej warszawskiej na ostatnich wyborach, utrzymali się wszyscy dawniejsi dziekani, a mianowicie: w wydziale filologiczno-historycznym rzecz. radca stanu Kowalewski, w wydziale prawnym dr. Kasznica, w wydziale lekarskim dr. Tyrchowski, a w wydziale fizyko-matematycznym prof. Przystalski.

* (Poczty wolne). W pomoc poczcie rządowej kursującej w różnych oznaczonych kierunkach w Cesarstwie, na ogromnych przestrzeniach różnych gubernji, szczególnie na bocznych traktach, od niepamiętnych czasów i tnieją tak zwane *poczty wolne* czyli prywatne, utrzymywane przez ogół wsi i przewożące pasażerów w tych okolicach, gdzie stacje rządowe nie istnieją. Poczty takie zwykle utrzymują na wspólną korzyść włościanie, dostarczając kolejno lub wedle swojego własnego rozkładu po kilka par koni na użytek publiczny na ustanowioną stację. Jest to rodzaj naturalnego stowarzyszenia i przemysłu, który jest środkiem gotowego dochodu. Poczty wolne mają zezwolenie dawania koni na wszystkie strony od stacji, byle nie dalej jak wiorst 20. Zwolnione są od wzywiania podorożen i dość jest okazać paszport, aby konie otrzymać. Płaca za przewóz jest ta sama co i dla poczt rządowych, a jedynie za tryczkę mniejsza, bo po 1/3 kop. za wiorstę, a za samie po 12 kop. za całą stację. Poczty wolne oddają ogromną usługę komunikacjom w okolicach od głównych traktów oddalonych, zyskując pozwolenia na takowe nie przedstawia żadnych trudności ani kaucji; jest to przenysł miejscowy, regulowany taksą pocztową. Od czasu nowej organizacji gmin i wiejskich ze rań w tutejszym kraju, podobne wolne poczty z łatwością mogłyby być zaprowadzone, ze zniżoną o wiele taksą od poczt rządowych. Naprzykład w gubernji płockiej w okolicach nadgranicznych od Janowa do Myszyńa, w większej części powiatu ostrołęckiego, w gubernji lubelskiej w powiatach oddalonych od głównych dróg jak hrubieszowski, w wielu miejscowościach gubernji radomskiej i petrokowskiej, wynajmowanie furmanek do różnych miejsc oddalonych od stacji z wielką trudnością może następować, a dowolne cen nader często utrudnia komunikację, kiedy poczty wolne zapobiegłyby temu. Nie przynoszą żadnego dochodu dla funduszów pocztowych, nie potrzebują też wydatków i kontroli, własny interes włościan jest najlepszym regulatorem. Drogi będą też lepiej przez nich utrzymywane, celem oszczędzenia koni i tryczek. Ożywiając wewnętrzną komunikację pomiędzy małemi miasteczkami, komunikację nie kosztowną i pewną, mogą też ożywić miejscowy przemysł. Rzucamy tę myśl, której wprowadzenie w wykonanie nie może przedstawiać wielkich przeszkód. Wioskowe zebrania mogłyby nad tym interesem naradzić się. — *J. Stat.* ...

* (Rozmaitości). Ile w dniu wczorajszym w Warszawie padło żołnierzom ofiarnym... głsi karmionych i podkarmionych; ile zład przybyło pierza na poduszki dla kucharek, a smalcu na chleb dla dzieci? o tem trudno dać zupełne wyobrażenie! To pewna jednak, że wróżby z odatęj kości pacierzowej tych ptaków, wypadły nader zagadkowe, albowiem przepowiadają zimę ostrą i śnieżystą, lecz przeplataną łotą i to po wilgotnej i dżdżystej jesieni! — Poranek muzyczno-deklamacyjny, urządony przez resursę obywatelską dla Stanisława Bogusławskiego, w którym, jak to już wspominaliśmy, przyjął udział: pani Modrzejewska, panowie Królikowski i Filiberta, oprócz innych artystów, — odbędzie się stanowczo w przyszłą niedzielę. — *Gazeta Warszawska* zamieszcza propozycje malarza W. Gersona, ażeby wydać w oddzielnej książce wszystkie rozrzucone pisma po s. p. Kamińskim, i dochód ze sprzedaży tego dzieła, prz znaczyć dla pozostałej po aut rzy rodzinie. Przedsięwzięcie to wątpliwej korzyści — książka nie je t obecnie cennym towarem. Wszelako może to dać powód chcącym dopomóc sierotom zmarłego pisarza do spełnienia dobrych chęci. — P. Stefan Grzywiński, b. uczeń Instytutu muzycznego, basista, występuje na włoskich scenach z powodzeniem, szczególnie podobał się w roli Mefistofelisa w „Faustie“ Gounoda. — W Belgji, według świeżego wynalazku, zamiast chininy do leczenia febr, używają chmieiu, podanego w herbacie naprzykład. W takim razie, godzi się mniemać, że naturalne infuzje chmieiu, jak porter i bawar, skutecznie na febrę leczć będą. — Z dziedziny literatury dramatycznej, podajemy dwie wiadomości: pierwszą, iż komedję utworu hr. Fredcy (syna) „Posażna jedynaczka“ zamierzają przedstawić w Pradze czeskiej, w tłumaczeniu; — drugą, iż teatrowi tu-

